

DECIZIE Nr. 72/2018 din 15 octombrie 2018
EMITENT: ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR
CHESTIUNI DE DREPT

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 85 din 4 februarie 2019

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 72
din 15 octombrie 2018

Dosar nr. 1.370/1/2018

Eugenia Voicheci	- președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție – președintele completului
Petronela Iulia Nițu	- judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	- judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	- judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	- judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	- judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	- judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	- judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	- judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 1.370/1/2018 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea următoarei probleme de drept: "dacă în interpretarea și

aplicarea dispozițiilor art. 102 alin. (1) teza I și teza a II-a din Legea nr. 85/2014:

- cererea de admitere a creanțelor se depune numai la tribunal sau poate fi depusă și la administratorul judiciar;

- cererea de admitere a creanțelor depusă la administratorul judiciar în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, dar nedepusă în termen la tribunal este considerată a fi formulată în termen".

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, constatând că nu sunt chestiuni prelabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecătoarea Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prelabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Constanța - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din 22 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.168/88/2016/a1, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Cererea de pronunțare a hotărârii prelabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 22 mai 2018 cu nr. 1.370/1/2018.

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Articolul 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele:

"Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată."

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prelabile

4. Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 85/2014.

"Art. 102. - (1) Cu excepția salariaților ale căror creanțe vor fi înregistrate de administratorul judiciar conform evidențelor contabile, toți ceilalți creditori, ale căror creanțe sunt anterioare datei de deschidere a procedurii, vor depune cererea de admitere a creanțelor în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii; cererile de admitere a creanțelor vor fi înregistrate într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului. [...]"

5. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 840 din 2 octombrie 2018, art. 102 alin. (1) a suferit modificări, însă aspectele supuse interpretării (teza I și teza a II-a a acestui articol) au rămas neschimbate.

IV. Expunerea succintă a procesului

6. Prin Încheierea nr. 2.092 din 16 decembrie 2016, Tribunalul Tulcea - Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal a dispus deschiderea procedurii insolvenței în formă generală cu privire la debitoarea A, fiind desemnat în calitate de administrator judiciar provizoriu B, și a stabilit drept termen-limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor asupra averii debitoarei data de 20 ianuarie 2017.

7. La 31 ianuarie 2017, în cadrul dosarului de insolvență au fost înregistrate cererile de admitere a creanțelor formulate de creditorii C și D, acesta din urmă aflat în procedură de reorganizare judiciară și reprezentat prin administrator special E.

8. Aceleași cereri de creanță, însoțite de înscrisuri doveditoare, au fost depuse și la sediul administratorului judiciar B, fiind înregistrate la acest cabinet cu nr. 69 din 20 ianuarie 2017 (cererea creditorului C) și nr. 70 din 20 ianuarie 2017 (cererea creditoarei D), potrivit copiei din registrul de corespondență al administratorului judiciar.

9. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Tulcea - Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal la 15 februarie 2017 cu nr. 2.168/88/2016/a1, contestatorii F și G au formulat contestație împotriva tabelului preliminar al creanțelor debitoarei A, publicat de către administratorul judiciar B în Buletinul procedurilor de insolvență nr. 39 din 1 februarie 2017, și au solicitat judecătorului-sindic în principal admiterea excepției tardivității formulării cererilor de admitere a creanțelor de către creditorii C și D, refacerea tabelului de creanțe, în sensul înlăturării creanțelor în cuantum de 105.000,00 lei - deținută de C și 1.733.950,59 lei - deținută de D, iar în subsidiar refacerea tabelului preliminar în sensul modificării cuantumului creanței deținute de creditorul C de la 105.000,00 lei la 100.000,00 lei și a creanței deținute de creditoarea D de la 1.733.950,59 lei la 791.950,59 lei.

10. Tardivitatea formulării cererilor de admitere a creanțelor celor doi creditori a fost invocată motivat de faptul că aceste cereri au fost expediate către Tribunalul Tulcea prin poștă la 25 ianuarie 2017 și au fost înregistrate la instanța de judecată la 30 ianuarie 2017, respectiv la 31 ianuarie 2017, cu depășirea termenului stabilit prin încheierea de ședință din 16 decembrie 2016.

11. Intimatul B, administrator judiciar al A, prin întâmpinare, a solicitat admiterea în parte a contestației, menținerea măsurii administratorului judiciar de a înscrie în tabelul preliminar al creanțelor pe creditorul C cu o creanță subordonată în valoare totală de 105.000,00 lei și modificarea creanței creditorului D în sensul înscrierii acestuia cu o creanță chirografară în valoare de 1.291.550,59 lei. Totodată, administratorul judiciar al debitoarei a solicitat respingerea excepției tardivității formulării cererilor de admitere a creanțelor creditorilor C și D, arătând că acestea au fost depuse în termen, astfel: declarația de creanță a creditorului C a fost înregistrată la registratura B cu nr. 69 din 20 ianuarie 2017, iar declarația de creanță a creditorului D a fost înregistrată la registratura B cu nr. 70 din 20 ianuarie 2017.

12. Prin Sentința civilă nr. 840 din 19 mai 2017, Tribunalul Tulcea - Secția civilă, de contencios administrativ și fiscal a admis în parte contestația și a dispus refacerea tabelului preliminar de creanțe al debitoarei A, în sensul modificării cuantumului creanței deținute de creditorul C de la suma de 105.000 lei la suma de 93.700 lei, precum și a cuantumului creanței deținute de creditoarea D de la suma 1.733.950,59 lei la suma de 1.291.550,59 lei.

13. Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut următoarele:

14. Din analiza art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 rezultă că actul normativ nu stabilește un anumit loc în care să se depună cererile de admitere a creanțelor, ceea ce este important de urmărit fiind doar respectarea termenului impus de lege și fixat de judecătorul-sindic în hotărârea de deschidere a procedurii insolvenței.

15. Cele două cereri de creanță au fost depuse atât la sediul administratorului judiciar, cât și la dosarul cauzei, însă la date diferite și, întrucât una dintre aceste date respectă termenul legal înăuntrul căruia se puteau formula cereri de admitere a creanțelor, rezultă că acest termen a fost respectat, fiind fără relevanță faptul că depunerea cererilor s-a realizat în termen doar la sediul administratorului judiciar, în condițiile în care acesta este unul dintre organele prevăzute de art. 40 din Legea nr. 85/2014 care aplică procedura insolvenței.

16. Împotriva acestei sentințe au declarat apel contestatorii F și G, care au reluat, prin motivele de apel, excepția tardivității formulării cererilor de admitere a creanțelor ale creditorilor C și D.

17. Apelanții au invocat prevederile art. 114 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, conform căroră "(1) Cu excepția cazului în care notificarea deschiderii procedurii s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor art. 42, titularul de creanțe anterioare deschiderii procedurii, care nu depune cererea de admitere a creanțelor până la expirarea termenului prevăzut la art. 100 alin. (1) lit. b), va fi decăzut, cât privește creanțele respective, din dreptul de a fi înscris în tabelul creditorilor și nu va dobândi calitatea de creditor îndreptățit să participe la procedură. El nu va avea dreptul de a-și realiza creanțele împotriva debitorului (...), sub rezerva ca debitorul să nu fi fost condamnat pentru bancrută simplă sau frauduloasă ori să nu i se fi stabilit răspunderea pentru efectuarea de plăți ori transferuri frauduloase", precum și cele cuprinse în art. 100 alin. (1) lit. b) din același act normativ: "(1) Notificarea va fi comunicată creditorilor de îndată și, în orice caz, cu cel puțin 10 zile înainte de împlinirea termenului-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor și va cuprinde: (...);

b) termenul-limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor asupra averii debitorului, care va fi de maximum 45 de zile de la deschiderea procedurii, precum și cerințele pentru ca o creanță înregistrată să fie considerată valabilă".

18. În continuare, apelanții se prevalează de dispozițiile art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, potrivit căroră "Cu excepția salariaților ale căror creanțe vor fi înregistrate de administratorul judiciar conform evidențelor contabile, toți ceilalți creditori, ale căror creanțe sunt anterioare datei de deschidere a procedurii, vor depune cererea de admitere a creanțelor în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii; cererile de admitere a creanțelor vor fi înregistrate într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului. (...)".

19. Din dispozițiile legale citate, în opinia apelanților rezultă că cererile de admitere a creanțelor se depun la grefa tribunalului, fiind menționat în notificările comunicate care este locul depunerii acestor cereri, depunerea acestora la administratorul judiciar, care nu este asimilat instanței de judecată, fiind numai opțională pentru creditori. Creditorii au obligația să depună cererile de admitere a creanțelor la dosarul cauzei, fiind lipsită de temei legal depunerea lor în termen numai la administratorul judiciar.

20. Prin Încheierea nr. 2.092 din 16 decembrie 2016, judecătorul-sindic a stabilit termen-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor asupra averii debitoarei la 20 ianuarie 2017, iar la 23 decembrie 2016 s-a publicat în Buletinul procedurilor de insolvență nr. 23.432 notificarea privind deschiderea procedurii de insolvență a societății A, în cuprinsul căreia au fost făcute precizări suplimentare privind depunerea cererii de admitere a creanței, respectiv cererea însoțită de documente justificative va fi depusă la dosar sau transmisă prin poștă pe adresa instanței, în dublu exemplar sau într-un singur exemplar, cu mențiunea că exemplarul pentru administratorul judiciar a fost comunicat în mod direct acestuia prin poștă.

21. Cererile trimise instanței se regăsesc în volumul II al Dosarului nr. 2.168/88/2016, data expedierii prin poștă fiind 25 ianuarie 2017, peste termenul de depunere a cererilor stabilit de judecătorul-sindic.

22. În cadrul soluționării apelului, F și G au formulat cerere privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, instanța de sesizare dispunând suspendarea cauzei.

V. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

23. Asupra admisibilității sesizării, instanța de trimitere a reținut că dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă instituie o serie de condiții de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, astfel:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;

- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

24. Din verificarea actelor și lucrărilor dosarului, a jurisprudenței instanțelor naționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție în materie, precum și a doctrinei relevante, instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile cerute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

a) Astfel, cauza este în curs de judecată în fața instanței de apel - Curtea de Apel Constanța, care judecă în ultimă instanță, având în vedere că, potrivit art. 43 alin. (1) teza a II-a din Legea nr. 85/2014, "Hotărârile curții de apel sunt definitive".

b) Curtea de Apel Constanța este competentă material și teritorial să judece calea de atac declarată de apelanții contestatori, astfel cum rezultă din art. 43 alin. (1) teza I din Legea nr. 85/2014, potrivit căreia "(1) Curtea de apel va fi instanța de apel pentru hotărârile pronunțate de judecătorul-sindic".

c) Este îndeplinită și cerința privind raportul de dependență dintre chestiunea de drept ce se cere a fi lămurită și fondul cauzei, în sensul că hotărârea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție o pronunță în această procedură produce un efect concret asupra soluției din cauza de față.

Sub un prim aspect, problema de drept este una veritabilă, în sensul că există posibilitatea unor interpretări diferite, motivat de faptul că textul de lege are o formulare lacunară, incompletă, în ceea ce privește locul depunerii cererilor de admitere a creanțelor în interiorul termenului fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, cu consecințe directe asupra stabilirii formulării și înaintării acestor cereri în termenul fixat și a înscrierii creanțelor în tabelul preliminar.

Modalitatea de redactare a textului de lege poate conduce spre interpretări diferite, cu consecințe juridice asupra întregii proceduri a insolvenței, în condițiile în care respingerea ca tardivă a unei cereri de admitere a creanței are consecința directă a neînscriserii creanței în tabelul preliminar și nedobândirea calității de creditor îndreptățit să participe la procedură pentru titularul cererii.

De asemenea, chestiunea interpretării și aplicării dispozițiilor art. 102 alin. (1) primele teze din Legea nr. 85/2014, în sensul stabilirii dacă cererea de admitere a creanțelor, la care se referă textul indicat, se depune numai la tribunal, în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii sau poate fi depusă, în același termen, la administratorul judiciar, precum și stabilirea consecinței juridice a depunerii acestei cereri numai la administratorul judiciar, este determinantă pentru soluționarea pe fond a contestației creditorilor interesați împotriva înscrierii în tabelul preliminar a creanțelor aparținând acelor creditori care au înregistrat cererile de admitere a creanțelor, în termenul fixat în hotărâre, numai la administratorul judiciar, înregistrarea acestora la tribunal fiind făcută peste acest termen.

Aprecierea ca tardiv formulate a celor două cereri de admitere a creanțelor are drept consecință înlăturarea acestor creanțe de la masa credală, cu efectele prevăzute de art. 114 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 referitor la calitatea de creditor îndreptățit să participe la procedură a celor doi titulari ai cererilor.

d) Chestiunea de drept nu a fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție și nici nu există pe rolul acestei instanțe un recurs în interesul legii în acest sens.

e) Chestiunea de drept îndeplinește și cerința nouității, în sensul jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, atunci când se referă la o normă juridică intrată în vigoare cu mai mult timp în urmă.

S-a avut în vedere nu numai textul art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014), dar și faptul că, anterior intrării în vigoare a noii legi, aceeași chestiune era reglementată de art. 64 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare Legea nr. 85/2006), astfel că prezenta chestiune de drept este generată nu numai de noua reglementare a procedurii insolvenței, ci și de vechea lege.

Așadar, deși se supune atenției Înaltei Curți de Casație și Justiție numai textul art. 102 alin. (1) teza I și a II-a din Legea nr. 85/2014, nu se poate face abstracție de faptul că dispozițiile legale menționate au același conținut cu cel cuprins în art. 64 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 și, din această perspectivă, se poate pune în discuție cerința noutății chestiunii de drept.

Totodată, se consideră că este îndeplinită cerința noutății întrucât problema de drept, deși privește interpretarea și aplicarea unui text de lege care s-a regăsit în aceeași redactare și în actul normativ mai vechi, nu a primit o analiză în doctrina de specialitate sau o interpretare într-un act normativ intrat în vigoare recent sau relativ recent, prin raportare la momentul sesizării.

În urma verificării jurisprudenței naționale s-a constatat că, în ceea ce privește chestiunea de drept menționată, nu există o practică consacrată și nu există un număr semnificativ de hotărâri prin care să se fi soluționat în mod diferit și constant chestiunea de drept, pentru a se putea discuta de necesitatea unui recurs în interesul legii.

În consecință, potrivit jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, se impune să se apeleze la mecanismul de unificare a practicii judiciare prin hotărâre prealabilă, pentru a se evita pronunțarea unor decizii în care aceleași probleme invocate de părți să fie soluționate în mod diferit.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

25. Prevederea legală anterioară celei supuse interpretării, cuprinsă în art. 64 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 (ce se impune a fi menționată, ținând seama că actul normativ, deși abrogat în mod expres prin art. 344 din Legea nr. 85/2014, este aplicabil procedurilor de insolvență începute și încă în derulare, conform art. 343 din Legea nr. 85/2014), statua următoarele: "(1) Cu excepția salariaților ale căror creanțe vor fi înregistrate de administratorul judiciar conform evidențelor contabile, toți ceilalți creditori, ale căror creanțe sunt anterioare datei de deschidere a procedurii, vor depune cererea de admitere a creanțelor în termenul fixat în sentința de deschidere a procedurii; cererile de creanțe vor fi înregistrate într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului."

26. Potrivit dispozițiilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, "(1) Organele care aplică procedura sunt: instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar".

27. Potrivit art. 5 alin. (1) pct. 19 din Legea nr. 85/2014, "În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile au următoarele semnificații: (...) 19. creditor îndreptățit să participe la procedură este acel titular al unui drept de creanță asupra averii debitorului, care a înregistrat o cerere de înscriere a creanței, în urma admiterii căreia acesta dobândește drepturile și obligațiile reglementate de prezenta lege pentru fiecare stadiu al procedurii. Calitatea de creditor încetează ca urmare a neînscrierii sau a înlăturării din tabelele creditorilor întocmite succesiv în procedură, precum și prin închiderea procedurii; au calitatea de creditor, fără a depune personal declarațiile de creanță, salariații debitorului;"

28. Art. 99 alin. (1) din același act normativ prevede: "(1) În urma deschiderii procedurii, administratorul judiciar va trimite o notificare tuturor creditorilor menționați în lista depusă de debitor potrivit prevederilor art. 67 alin. (1) lit. c) ori, după caz, potrivit prevederilor art. 74, (...)", iar conform art. 100 din Legea nr. 85/2014 "(1) Notificarea va fi comunicată creditorilor de îndată și, în orice caz, cu cel puțin 10 zile înainte de împlinirea termenului-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor și va cuprinde: (...)

b) termenul-limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor asupra averii debitorului,

care va fi de maximum 45 de zile de la deschiderea procedurii, precum și cerințele pentru ca o creanță înregistrată să fie considerată valabilă".

29. Potrivit prevederilor art. 114 din același act normativ, "(1) Cu excepția cazului în care notificarea deschiderii procedurii s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor art. 42, titularul de creanțe anterioare deschiderii procedurii, care nu depune cererea de admitere a creanțelor până la expirarea termenului prevăzut la art. 100 alin. (1) lit. b), va fi decăzut, în ceea ce privește creanțele respective, din dreptul de a fi înscris în tabelul creditorilor și nu va dobândi calitatea de creditor îndreptățit să participe la procedură. El nu va avea dreptul de a-și realiza creanțele împotriva debitorului sau a membrilor ori asociațiilor cu răspundere nelimitată ai persoanei juridice debitoare ulterior închiderii procedurii, sub rezerva ca debitorul să nu fi fost condamnat pentru bancrută simplă sau frauduloasă ori să nu i se fi stabilit răspunderea pentru efectuarea de plăți ori transferuri frauduloase.

(2) Decăderea va fi constatată de către administratorul judiciar/lichidatorul judiciar, care nu va mai înscrie creditorul în tabelul creditorilor".

30. Au, așadar, o importanță deosebită verificarea și stabilirea momentului depunerii cererii de admitere a creanței, constatarea tardivității acesteia având drept consecință înlăturarea titularului cererii de la masa credală pentru acea creanță, cu toate efectele juridice care decurg, potrivit legii.

31. Referitor la chestiunea de drept supusă analizei, textul art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 face referire la "depunerea" cererii de admitere a creanței în termenul fixat prin hotărârea de deschidere a procedurii, aspect deosebit de important în contextul general al posibilității analizării, verificării și înscrierii creanței, dar și la "înregistrarea" cererii într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului, fără a se face referire la locul depunerii cererii, anterior înregistrării acesteia.

32. Problema apare nu dacă titularul cererii depune și înregistrează cererea și la tribunal și la administratorul judiciar în termenul fixat prin hotărâre sau dacă o depune numai la administratorul judiciar, dar acesta o redirecționează în termen către tribunal, ci numai atunci când cererea de admitere a creanței este depusă și înregistrată în acest termen numai la administratorul judiciar, depunerea la tribunal făcându-se peste termen.

33. În doctrina de specialitate, în legătură cu textul de lege din vechea reglementare, s-a arătat că "declarațiile de creanță se depun la tribunal, se înregistrează în registrul creanțelor, se păstrează în mape distincte ținute pe debitori și se pun la dispoziția administratorului judiciar după expirarea termenului fixat pentru depunerea creanțelor. (...) Depunerea declarației de creanță și înregistrarea ei direct la sediul profesional al administratorului judiciar nu sunt sancționate cu nulitatea, încât declarația astfel depusă se consideră legal înregistrată, administratorul judiciar având obligația să o îndrepte la tribunal pentru a fi înregistrată în registrul special".

34. S-a făcut, de asemenea, și mențiunea că "cererile de admitere a creanțelor vor fi depuse prin registratura tribunalului sau direct în ședință și se vor înregistra într-un registru păstrat la grefa tribunalului pentru consultare".

35. Într-o decizie de speță identificată în referire la această chestiune s-a apreciat astfel: "câtă vreme niciun text de lege nu prevede vreo sancțiune pentru faptul că declarația de creanță a fost depusă inițial și în termenul-limită prestabilit, la administratorul judiciar, care este și practicianul care aplică procedura insolvenței și efectuează, potrivit art. 66 și 67 din Legea nr. 85/2006, procedura de verificare a creanței, depunerea declarației de creanță direct la administratorul judiciar și primirea ei de către acesta, nu se poate transforma contra creditorului care a procedat astfel" (Tribunalul Alba - Secția de contencios administrativ, fiscal și de insolvență, Sentința nr. 359/2014).

36. Având în vedere că administratorul judiciar este un organ care aplică procedura insolvenței, ținând seama de atribuțiile generale ale administratorului judiciar, astfel cum acestea sunt prevăzute de art. 58 din Legea nr. 85/2014, care, deși nu fac referire la atribuția preluării și înregistrării cererilor de admitere a creanțelor formulate conform art. 102, prevăd atribuția de verificare a creanțelor [lit. k)], reținându-se rolul practicianului în insolvență după pronunțarea hotărârii de deschidere a procedurii, inclusiv trimiterea notificării menționate de art. 99 alin. (1),

precum și procedura urmată în privința întocmirii tabelelor de creanță, dar și văzând modul de redactare a textului art. 102 alin. (1), instanța de trimitere consideră că declarația de admitere a creanței se depune la tribunal, unde se înregistrează în registrul special, însă depunerea și înregistrarea numai la administratorul judiciar pot produce efecte dacă este depusă și înregistrată în termenul fixat prin hotărâre.

37. Astfel cum s-a precizat în doctrină, depunerea cererii direct la administratorul judiciar nu este lovită de nulitate; produce deci efectele pentru care a fost creată, astfel că, dacă este depusă și înregistrată la acest organ care aplică procedura în termenul stabilit, produce efectele juridice reglementate.

38. În consecință, în opinia instanței de trimitere, cererea de admitere a creanței depusă la administratorul judiciar în termen, dar nedepusă sau/și neînaintată și la tribunal în același termen fixat, nu este considerată a fi tardiv formulată, această cerere urmând a fi înaintată tribunalului și înregistrată în registrul prevăzut de lege.

VII. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

39. Apelanții contestatori F și G au susținut că, în cauză, sunt întrunite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, astfel:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată; această condiție este îndeplinită, deoarece litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea se află pe rolul Curții de Apel Constanța - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal;

- cauza să fie soluționată în ultimă instanță; această condiție este îndeplinită, deoarece instanța de sesizare urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care este definitivă;

- de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 și a dispozițiilor art. 3 din Ordinul ministrului justiției nr. 1.692/C/2006 privind aprobarea formatului Buletinului procedurilor de insolvență și a conținutului-cadru al citațiilor, comunicărilor, hotărârilor judecătorești, convocărilor, notificărilor și al altor acte care se publică în acesta și al dovezii privind îndeplinirea procedurii de citare, comunicare, convocare și notificare, cu modificările ulterioare (în continuare Ordinul nr. 1.692/C/2006), depinde soluționarea litigiului dedus judecății;

- chestiunea de drept enunțată este nouă, deoarece din consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

40. Cu privire la chestiunea de drept, apelanții contestatori au susținut că:

- dispozițiile art. 102 din Legea nr. 85/2014 prevăd că "(1) (...) cererile de admitere a creanțelor vor fi înregistrate într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului" și numai creanțele salariale se înregistrează în tabelul de creanțe din oficiu, de către administratorul judiciar, în temeiul art. 5 alin. (1) pct. 18 din Legea nr. 85/2014;

- potrivit dispozițiilor art. 102 alin. (6) din Legea nr. 85/2014, "Creanțele născute după data deschiderii procedurii, în perioada de observație sau în procedura reorganizării judiciare vor fi plătite conform documentelor din care rezultă, nefiind necesară înscrierea la masa credală. Prevederea se aplică în mod corespunzător pentru creanțele născute după data deschiderii procedurii de faliment", astfel încât calea procedurală de urmat pentru creditor, pentru valorificarea oricărei creanțe considerate ca fiind născută după data deschiderii procedurii, este aceea a adresării unei cereri administratorului judiciar, care este ținut să formuleze răspuns și să indice măsura adoptată (admiterea sau respingerea înscrierii) și numai creditorul nemulțumit se poate adresa instanței cu o contestație;

- interpretând per a contrario dispozițiile legale menționate, cererea de admitere a creanțelor născute anterior datei deschiderii procedurii se înregistrează doar la grefa instanței, respectiv la

sediul tribunalului;

- potrivit art. 102 alin. (9) din Legea nr. 85/2014, "Toate creanțele prezentate a fi admise și înregistrate la grefa tribunalului vor fi prezumate valabile și corecte dacă nu sunt contestate de către debitor, administratorul judiciar sau creditorii", dispoziția legală făcând din nou trimitere la grefa tribunalului și nicidecum la sediul administratorului judiciar;

- atât formatul, cât și conținutul-cadru al modelului de notificare cuprins în Ordinul nr. 1.692/C/2006 sunt obligatorii pentru toți participanții la procedură, iar potrivit anexei nr. 3.3 - Notificare privind deschiderea procedurii de insolvență, la secțiunea informații suplimentare - se precizează că, în vederea înscrierii la masa credală, este necesar să se completeze și să se transmită la tribunal "cererea de înscriere a creanței în tabelul preliminar" cu respectarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) din legea privind procedura insolvenței. Cererea de înscriere a creanței în tabelul preliminar va fi însoțită de documentele justificative ale creanței și de actele care atestă constituirea de garanții, în copii certificate. Cererea de înscriere a creanței și documentele care o însoțesc vor fi depuse la dosar sau transmise prin poștă pe adresa instanței, în dublu exemplar, unul pentru a fi comunicat administratorului judiciar și unul pentru a rămâne la dosar, cu mențiunea că exemplarul pentru administratorul judiciar poate fi comunicat în mod direct acestuia, prin poștă.

41. Intimatul administrator judiciar B și intimații creditorii C și D nu și-au exprimat punctul de vedere cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

42. La nivelul Secției a II-a civile din cadrul Curții de Apel Alba Iulia s-a opinat că, în contextul dispozițiilor art. 102 alin. (1) teza I și teza a II-a din Legea nr. 85/2014, cererea de admitere a creanțelor poate fi depusă și la administratorul judiciar, cu condiția dovedirii că înregistrarea s-a realizat în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, această opinie fiind susținută și de judecătorii-sindici din cadrul Tribunalului Sibiu.

În schimb, Tribunalul Hunedoara a apreciat că cererea depusă la administratorul judiciar în termenul fixat, dar nedepusă la tribunal nu poate fi considerată în termen decât în cazul admiterii unei cereri de repunere în termenul de depunere a respectivei declarații.

43. Opinia judecătorilor din cadrul Curții de Apel Bacău și al instanțelor arondate este în sensul că cererea de admitere a creanțelor se depune numai la tribunal, iar cererea de admitere a creanțelor depusă la administratorul judiciar în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, dar nedepusă în termen la tribunal nu este considerată a fi formulată în termen.

44. Prin punctul de vedere exprimat de membrii Secției civile din cadrul Curții de Apel Brașov s-a arătat că, în interpretarea prevederilor art. 102 alin. (1) teza I și teza a II-a din Legea nr. 85/2014, cererea de admitere a creanțelor poate fi depusă și la administratorul judiciar, având în vedere că practicianul în insolvență este participantul care gestionează întreaga procedură, iar legea nu prevede vreo sancțiune pentru nedepunerea acesteia la tribunal.

Depunerea cererii la administratorul judiciar în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii se consideră formulată în termen, chiar dacă practicianul în insolvență o înregistrează la tribunal peste termenul stabilit, fiind o situație procedurală similară aceleia în care o cerere este înregistrată la un alt organ decât cel competent, dar care are obligația de a o înainta instituției competente să o soluționeze.

45. La nivelul Curții de Apel București - Secțiile a V-a și a VI-a civilă, al Tribunalului București (majoritate), Tribunalului Călărași, Tribunalului Ialomița, Tribunalului Giurgiu și Tribunalului Ilfov s-a apreciat că cererea de admitere a unei creanțe poate fi depusă și la administratorul judiciar și, atât timp cât a fost înregistrată în termen la acesta, ea nu poate fi considerată tardivă, chiar dacă nu a fost depusă în termen și la tribunal.

Acest punct de vedere a fost motivat prin raportare la faptul că dispozițiile art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 nu menționează în mod expres unde se depune cererea de creanță, ci doar că

astfel de cereri trebuie înregistrate într-un registru păstrat la grefa tribunalului.

S-a precizat că, atât timp cât legea nu conține limitări din perspectiva depunerii cererii de creanță, aceasta poate fi depusă și la administratorul judiciar, care, potrivit art. 40 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, este unul dintre organele care aplică procedura și, în plus, conform art. 58 alin. (1) lit. k) din același act normativ, are și atribuția verificării creanțelor. Câtă vreme creditorul a fost diligent și a înregistrat cererea de creanță la administratorul judiciar în termenul stabilit de judecătorul-sindic, nu poate fi sancționat prin constatarea decăderii sale din dreptul de creanță, chiar dacă cererea nu a fost înregistrată și la tribunal, administratorul judiciar urmând ca, ulterior, să înainteze cererea instanței.

Totodată, se mai susține că, în cazul în care cererea este depusă în termen direct la administratorul judiciar sau la oricare alt organ care o înaintează pe cale administrativă tribunalului competent, cererea va fi considerată ca fiind făcută în termen conform vizei de primire aplicate de organul la care s-a depus, chiar dacă înaintarea acesteia la tribunal s-a făcut după împlinirea termenului de depunere.

În sens contrar s-a apreciat de către Secția a VII-a civilă a Tribunalului București și de către magistrații din cadrul Tribunalului Teleorman că depunerea cererii de admitere a creanței la administratorul judiciar și nu la grefa tribunalului nu este o cerere conformă, creditorul putând fi sancționat cu nulitatea cererii, cu consecința decăderii din dreptul de a formula o astfel de cerere pentru depășirea termenului legal.

S-a arătat că cererea de admitere a creanței trebuie depusă la tribunal pentru a fi înregistrată în registrul de creanțe, dispozițiile în acest sens fiind imperative. De la data înregistrării în registrul de creanțe, cererea capătă dată certă, putându-se stabili dacă a fost depusă în termenul stabilit prin hotărârea de deschidere a procedurii.

În consecință, punctul de vedere al judecătorilor asupra chestiunilor de drept supuse analizei a fost în sensul că cererea de admitere a creanțelor se depune numai la tribunal, putând fi depusă numai opțional la administratorul/lichidatorul judiciar, iar în situația în care cererea de admitere a creanțelor a fost depusă la administratorul/lichidatorul judiciar în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, dar nedepusă în termen la tribunal, urmează a fi considerată ca tardiv formulată.

46. La nivelul Curții de Apel Cluj, opinia majoritară a judecătorilor din cadrul Secției a II-a civile a Tribunalului Maramureș este că, deși raportat la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se poate afirma că administratorul judiciar/practicianul în insolvență își desfășoară activitatea în realizarea unui serviciu de interes public, în condițiile în care acesta verifică inclusiv tardivitatea, acesta nu poate conferi dată certă cererii de admitere a creanțelor din ziua în care i-a fost prezentată, în sensul art. 278 din Codul de procedură civilă.

Printre atribuțiile administratorului judiciar nu figurează și darea de dată certă înscrisurilor care i se prezintă în acest scop.

Administratorii judiciari/Practicienii în insolvență nu au în domeniul competențelor lor abilitarea de a conferi dată certă înscrisurilor prezentate de părți în acest scop.

Astfel, cererile de admitere a creanțelor trebuie depuse numai la tribunal și înregistrate în registru, dobândind de la data înregistrării la instanță dată certă.

Rezultatele verificărilor efectuate de către administratorul judiciar trebuie să se reflecte în tabelele creanțelor, legea stabilind obligația administratorului judiciar de a întocmi aceste tabele.

În caz de contestație, depunerea în termen, direct la administratorul judiciar, a declarației de creanță, urmată de depunerea peste termen la tribunal, este supusă verificării de către judecător, fiind posibilă instituția de drept procesual a repunerii în termen.

Opinia unanimă a judecătorilor din cadrul Tribunalului Specializat Cluj este în favoarea următoarei orientări: cererea de admitere a creanțelor este considerată a fi depusă în termen doar dacă este înregistrată la tribunal, în termenul stabilit prin hotărârea de deschidere a procedurii,

eventual prorogat conform art. 100 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, cu aplicarea art. 183 din Codul de procedură civilă.

Într-adevăr, Legea nr. 85/2014 nu cuprinde o dispoziție expresă în sensul obligației creditorilor de a depune cererea de admitere a creanțelor la tribunal. Cu toate acestea, locul pentru depunerea cererilor de admitere a creanței poate fi dedus din coroborarea următoarelor dispoziții: art. 102 alin. (1) și (9), art. 58 alin. (1) din Legea nr. 85/2014.

47. Din analiza Sentinței civile nr. 591 din 4 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.909/118/2017/a1 al Tribunalului Constanța - Secția I civilă, instanță arondată Curții de Apel Constanța, rezultă că o cerere de admitere a unei creanțe poate fi depusă și la administratorul judiciar și, atât timp cât a fost înregistrată în termen la acesta, ea nu poate fi considerată tardivă, chiar dacă nu a fost depusă în termen și la tribunal.

48. Opinia judecătorilor din cadrul Secției a II-a civile a Curții de Apel Craiova este în sensul că, pentru valabila declarare a creanței, se impune îndeplinirea atât a condiției formulării declarației de creanță în termenul prevăzut de lege, cât și a condiției privind înregistrarea acesteia la tribunal în registrul special al creanțelor, care se păstrează la grefa tribunalului, denumit "Registrul de creanțe", conform art. 84 pct. 19 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, cu modificările ulterioare.

Dispozițiile art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 sunt imperative, astfel încât declarația de creanță depusă în termen la administratorul judiciar și neînregistrată în termen la tribunal nu produce efectele unei cereri de creanță regulat introduse, urmând a fi respinsă ca tardiv formulată.

Condiția înregistrării la tribunal a declarației este reluată și în art. 102 alin. (9) din același act normativ, care prezumă valabile și corecte toate creanțele pentru care s-a formulat declarație de creanță, înregistrate la grefa tribunalului.

Punctele de vedere exprimate cu privire la această problemă de către Tribunalul Mehedinți - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal au fost în sensul că declarația de creanță depusă la administratorul judiciar în termenul fixat prin hotărârea de deschidere a procedurii insolvenței este considerată a fi formulată în termen.

La nivelul Secției a II-a civile din cadrul Tribunalului Dolj s-a arătat că toate cererile de admitere a creanțelor au fost depuse exclusiv la sediul instanței, nefiind întâlnite situații în care cererea de admitere a creanțelor să fie depusă la administratorul judiciar în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, dar nedepusă în termen la tribunal.

Tribunalul Olt - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a considerat că cererile de admitere a creanțelor trebuie depuse la tribunal în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, acestea fiind înregistrate într-un registru special care se păstrează la grefa tribunalului (arhivă).

49. Magistratii Secției a II-a civile a Curții de Apel Galați opinează în sensul că art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 face referire la depunerea cererii de admitere a creanței în termenul fixat prin hotărârea de deschidere a procedurii, dar și la înregistrarea cererii într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului, fără a se face referire la locul depunerii cererii anterior înregistrării acesteia.

În practică se întâlnesc situații în sensul depunerii cererii de admitere a creanței atât la administratorul judiciar, cât și la tribunal.

Având în vedere că administratorul judiciar este un organ care aplică procedura insolvenței, ținând seama de atribuțiile generale ale administratorului judiciar, astfel cum acestea sunt prevăzute de art. 58 din Legea nr. 85/2014, care, deși nu fac referire la atribuția preluării și înregistrării cererilor de admitere a creanțelor formulate conform art. 102, prevăd atribuția de verificare a creanțelor (lit. k), reținându-se rolul practicianului în insolvență după pronunțarea hotărârii de deschidere a procedurii insolvenței, inclusiv trimiterea notificării menționate de art. 99 alin. (1), precum și procedura urmată în privința întocmirii tabelelor de creanță, dar și modul de

redactare a textului art. 102 alin. (1), se apreciază că cererea de admitere a creanței se depune la tribunal, unde se înregistrează în registrul special, însă depunerea și înregistrarea numai la administratorul judiciar pot produce efecte doar dacă declarația este depusă și înregistrată în termenul fixat prin hotărâre.

Opinia judecătorilor Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Vrancea este în sensul că, potrivit art. 102 alin. (1) și art. 40 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, cererea de admitere a creanței se depune la tribunal, unde se înregistrează în registrul special, în practica instanței întâlnindu-se situații în sensul depunerii cererii de admitere a creanței atât la administratorul judiciar, cât și la tribunal, însă depunerea peste termen la tribunal o lipsește de efectele juridice prevăzute de lege.

50. La nivelul Curții de Apel Iași, opinia majoritară exprimată este în sensul că declarația de admitere a creanței se depune obligatoriu la tribunal, opțional și la administratorul/lichidatorul judiciar.

În ipoteza în care această cerere se depune doar la dosarul de insolvență aflat pe rolul tribunalului (într-un singur exemplar), administratorul judiciar are obligația studierii cererii de creanță de la dosarul cauzei.

În sprijinul acestei opinii sunt dispozițiile art. 102 alin. (1) teza a II-a din Legea nr. 85/2014, potrivit cărora "cererile de admitere a creanțelor vor fi înregistrate într-un registru, care se va păstra la grefa tribunalului", dar și cele ale art. 84 pct. 19 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, cu modificările ulterioare, conform cărora "Registrul de creanțe se păstrează la tribunalele specializate sau, după caz, la secțiile specializate ale tribunalelor, de către prim-grefierul tribunalului specializat, respectiv de grefierul-șef al secției specializate ori de altă persoană desemnată de președintele instanței".

Cum dispozițiile legale prevăd păstrarea acestui registru la grefa tribunalului, este evidentă obligația creditorilor de a depune cererile de creanță la tribunal.

În ceea ce privește aspectul considerării depunerii în termen a cererii de creanță la tribunal sau la administratorul judiciar, părerile nu sunt unitare.

51. Opinia judecătorilor Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Oradea este în sensul că declarația de admitere a creanței se depune la tribunal și nu la administratorul judiciar, iar respectarea termenului de depunere se verifică în raport cu data depunerii la tribunal.

Punctul de vedere al judecătorilor Secției a II-a civile a Tribunalului Bihor este în sensul că cererea de admitere a creanțelor poate fi depusă la administratorul judiciar, iar cererea de admitere a creanțelor depusă la administratorul judiciar în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, dar nedepusă în termen la tribunal este considerată a fi formulată în termen.

52. La nivelul Curții de Apel Pitești, Tribunalul Specializat Argeș a apreciat că declarația de admitere a creanței trebuie depusă la tribunal în termenul stabilit, pentru următoarele considerente:

Conform art. 278 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, data înscrisurilor sub semnătură privată este opozabilă altor persoane decât celor care le-au întocmit, numai din ziua în care a devenit certă, prin una din modalitățile prevăzute de lege, respectiv: "1. din ziua în care au fost prezentate spre a se conferi dată certă de către notarul public, executorul judecătoresc sau alt funcționar competent în această privință".

Administratorul/Lichidatorul judiciar nu este un funcționar competent să confere dată certă înscrisurilor care i se prezintă, în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în Statutul privind organizarea și exercitarea profesiei de practician în insolvență, aprobat prin Hotărârea Congresului Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România nr.

3/2007, republicată, nefiind prevăzute dispoziții în acest sens. Pe de altă parte, art. 94 alin. (1) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, cu modificările ulterioare, prevede că "Actele de sesizare a instanței depuse personal sau prin reprezentant, sosite prin poștă, curier ori fax sau în orice alt mod prevăzut de lege, se depun la registratură, unde, în aceeași zi, după stabilirea obiectului cauzei, primesc, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, dată certă și număr din aplicația ECRIS".

Având în vedere importanța deosebită pe care o au data sesizării instanței cu o cerere introductivă și, în particular, data depunerii declarației de creanță, se apreciază că legiuitorul a urmărit ca această dată să poată fi stabilită cu ușurință, iar aspecte precum formularea în termen a declarației să fie soluționate cu rapiditate, prin dovada facilă a datei certe, fără administrarea altor probe și fără concursul altor participanți la procedură.

Este adevărat că legiuitorul nu prevede locul depunerii cererii de creanțe, dacă acesta este sediul administratorului/lichidatorului judiciar sau al tribunalului competent, însă prevede etapa ulterioară a înregistrării cererii în registrul special ce se ține la grefa tribunalului. În plus, alin. (9) al art. 102 din Legea nr. 85/2014 prevede că "Toate creanțele prezentate a fi admise și înregistrate la grefa tribunalului vor fi prezumate valabile și corecte dacă nu sunt contestate de către debitor, administratorul judiciar sau creditorii", iar art. 100 alin. (1) lit. b) din același act normativ se referă la termenul-limită pentru înregistrarea cererii de admitere a creanțelor asupra averii debitorului, care va fi de maximum 45 de zile de la deschiderea procedurii, precum și cerințele pentru ca o creanță înregistrată să fie considerată valabilă. O interpretare literală a acestor texte duce la concluzia că nu doar depunerea cererilor de creanță trebuie să aibă loc în termenul-limită de maxim 45 de zile, dar și înregistrarea lor în registrul păstrat la grefa tribunalului.

Trebuie menționată și inconsecvența legiuitorului în utilizarea unor termeni precum "înregistrare", "depunere", "însciere" [art. 100 alin. (1) prevede termenul-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor, art. 102 alin. (1) amintește despre "depunerea" și "înregistrarea" ulterioară a acestora într-un registru al instanței, pentru ca alin. (2) al aceluiași articol să vorbească despre "înregistrarea" creanței în baza căreia s-a deschis procedura insolvenței de către administratorul judiciar, în acest caz termenul înregistrare având sensul de "însciere" în tabel, utilizat de legiuitor în dispozițiile ulterioare ale legii].

Având în vedere toate aceste aspecte, s-a conchis în sensul posibilității creditorului de a depune cererea de admitere a creanței fie direct la tribunalul competent, fie la administratorul/lichidatorul judiciar, cu obligația acestuia din urmă de a prezenta cererea creditorului la grefa tribunalului, pentru înregistrare, în termenul-limită stabilit prin hotărârea de deschidere a procedurii de insolvență și cu posibilitatea creditorului a cărui cerere nu a fost astfel prezentată de a formula cerere de repunere în termen.

53. La nivelul Curții de Apel Ploiești, Tribunalul Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a comunicat că opinia majoritară a judecătorilor secției este în sensul că cererea de admitere a creanțelor se depune numai la instanță, iar cererea de admitere a creanțelor depusă la administratorul judiciar în termen și nedepusă la dosar nu poate fi considerată în termen.

Tribunalul Prahova a comunicat că, la nivelul Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal, cererile de admitere a creanțelor se depun numai la tribunal și nu au fost identificate situații în care acestea au fost depuse la administratorul judiciar, fără a fi depuse la tribunal.

54. La nivelul Curții de Apel Suceava, punctul de vedere exprimat de judecătorii specializați în materie este în sensul că cererea de admitere a creanțelor se depune numai la tribunal, dar poate fi depusă și la administratorul judiciar, cu condiția ca acesta să o depună la dosarul cauzei. Cererea de admitere a creanțelor depusă la administratorul judiciar în termenul fixat de deschidere a procedurii, dar nedepusă în termen la tribunal este considerată a fi formulată în termen.

55. Curtea de Apel Târgu Mureș a învederat că opinia majoritară a acestei instanțe este similară celei exprimate de Curtea de Apel Constanța în hotărârea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și

Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

Astfel, într-adevăr, atât timp cât administratorul judiciar este unul dintre organele care aplică procedura, conform art. 40 din Legea nr. 85/2014 fiind și cel care are atribuția de a verifica fiecare cerere pentru a-i stabili legitimitatea, valoarea și prioritatea, conform art. 106 alin. (1) din actul normativ anterior menționat, este cert că are dreptul și obligația de a primi declarațiile de creanță, întrucât dacă poate face mai mult, poate și mai puțin potrivit principiului "a majori ad minori".

Fiind un înscris sub semnătură privată, primește dată certă fie în momentul înregistrării la instanță sau transmiterii prin poștă, conform art. 183 din Codul de procedură civilă, fie în momentul înregistrării la administratorul judiciar, conform art. 278 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, care este "funcționarul competent", respectiv organul care aplică procedura competent să primească și să verifice astfel de cereri.

În plus, atunci când legiuitorul a dorit să sancționeze omisiunea petentului de a depune o cerere la o anumită instanță, a prevăzut expres atât instanța la care pot fi înaintate cererile respective, cât și sancțiunea, respectiv nulitatea, conform art. 471 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Cu toate acestea, a impus judecătorului să cuprindă în conținutul hotărârii o mențiune clară cu privire la instanța la care se depune cererea pentru exercitarea căii de atac, conform art. 425 alin. (3) teza finală din Codul de procedură civilă. Prin urmare, petentul care cunoaște instanța la care se depune cererea și sancțiunea a încălcat o prevedere legală imperativă, pe când, în situația supusă dezbaterii, aplicarea sancțiunii (tardivitatea) ar opera în lipsa unor dispoziții clare în ceea ce privește organul competent să înregistreze cererea.

În cea de-a doua opinie s-a exprimat părerea că se impune înregistrarea cererilor în registrul care se păstrează la grefa instanței, conform art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, pentru că se poate stabili cu certitudine momentul înregistrării acestora, care ar reprezenta o dată certă opozabilă tuturor, fără a da posibilitatea unor interpretări.

S-a arătat că nu au fost identificate hotărâri judecătorești relevante pentru problema supusă atenției, întrucât, în puținele situații ivite, singura măsură a constat în dispoziția dată de judecătorul-sindic lichidatorului judiciar de a depune un exemplar din cererea care a fost înregistrată direct la administratorul judiciar la dosarul cauzei.

56. La nivelul Curții de Apel Timișoara a fost identificată o singură hotărâre, punctele de vedere ale magistraților cu privire la aspectele invocate fiind în sensul că declarația de admitere a creanțelor se depune numai la tribunal.

57. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat prin Adresa nr. 1.378/C/1843/III-5/2.028 din 5 iulie 2018 că, la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil, nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

58. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat, referitor la admisibilitatea sesizării, că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile de dezlegare a chestiunii de drept, iar pe fondul cauzei s-a exprimat opinia că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 102 alin. (1) teza I și a II-a din Legea nr. 85/2014, cererea de admitere a creanțelor poate fi depusă și la administratorul judiciar, însă, pentru a fi considerată ca fiind formulată în termenul-limită fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, trebuie înregistrată în registrul aflat la grefa tribunalului în cadrul acestui termen.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

59. Asupra admisibilității sesizării se reține că, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și

Justiție, al curții de apel sau al tribunalului învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde lămurirea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

60. Conform prevederilor art. 520 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de textul de lege menționat anterior, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac, iar dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.

61. Din cuprinsul dispozițiilor legale enunțate mai sus rezultă condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie îndeplinite cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului învestit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept ce se cere a fi lămurită să fie nouă; să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

62. Analizând admisibilitatea sesizării, se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite, întrucât instanța de trimitere este legal învestită cu soluționarea unei cereri de apel, iar sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a realizat de un complet din cadrul Curții de Apel Constanța - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

63. Astfel, se constată că tribunalul a fost învestit cu o contestație formulată în cadrul procedurii insolvenței, reglementată de dispozițiile Legii nr. 85/2014, iar potrivit dispozițiilor art. 43 alin. (1) din acest act normativ, hotărârile curții de apel sunt definitive, aceasta fiind instanță de apel pentru hotărârile pronunțate de judecătorul-sindic.

64. Este îndeplinită și condiția de admisibilitate privind caracterul esențial al chestiunii de drept, de a cărei soluționare depinde soluționarea pe fond a cauzei. Astfel, Tribunalul Tulcea a fost învestit cu o cerere având ca obiect contestație împotriva tabelului preliminar al creanțelor debitoarei aflate în procedura insolvenței, solicitându-se judecătorului-sindic refacerea acestui tabel în sensul înlăturării unor creanțe, cu motivarea că declarațiile de creanță au fost depuse cu depășirea termenului-limită stabilit prin încheierea de deschidere a procedurii insolvenței, întrucât nu au fost depuse la grefa instanței în cadrul acestui termen, ci doar la sediul administratorului judiciar. Prima instanță a admis în parte contestația și a dispus refacerea tabelului preliminar de creanțe în sensul modificării cuantumului creanțelor a doi dintre creditorii, creanțe care au fost reduse. Prin motivele de apel s-a invocat excepția tardivității formulării cererilor de admitere a creanțelor celor doi creditorii, susținându-se că aceste cereri trebuiau depuse la dosarul cauzei în termenul prevăzut în hotărârea de deschidere a procedurii, fiind lipsită de temei legal depunerea lor în termen numai la administratorul judiciar. Prin urmare, dezlegarea problemei de drept a locului de depunere a declarațiilor de creanță, cu consecințe asupra termenului de depunere a acestora, are legătură directă cu soluționarea cauzei, întrucât regularitatea actului de procedură este contestată în apel.

65. Pe de altă parte, se constată că textul de lege ale cărui interpretare și aplicare se cer a fi lămurite are o formulare lacunară și incompletă în ceea ce privește locul depunerii cererilor de admitere a creanțelor în interiorul termenului stabilit prin hotărârea de deschidere a insolvenței, cu consecințe directe asupra înscrierii creanțelor în tabelul preliminar. Ca urmare, interpretarea și aplicarea acestui text legal prezintă un grad de dificultate real și serios.

66. În ceea ce privește cerința noutății se constată că și aceasta este îndeplinită, deși aceeași

reglementare exista și în forma anterioară a legii, respectiv în art. 64 alin. (1) din Legea nr. 85/2006. Astfel, deși problema de drept privește interpretarea și aplicarea unui text de lege care s-a regăsit în aceeași redactare și în actul normativ mai vechi, nu a primit totuși o analiză exhaustivă în doctrina de specialitate, neexistând nicio practică judiciară cristalizată sub acest aspect, o dovadă în plus fiind faptul că aproape toate instanțele au comunicat Înaltei Curți de Casație și Justiție că nu au identificat jurisprudență în materie și nici cauze similare aflate pe rol. Cu toate acestea, pozițiile divergente exprimate la nivel teoretic prefigurează posibilitatea apariției unei practici neunitare, ceea ce justifică apelul la acest mecanism de unificare.

67. Este îndeplinită și ultima condiție de admisibilitate, întrucât chestiunea de drept nu a fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție și nici nu există pe rolul acesteia un recurs în interesul legii în acest sens.

68. Pe fondul chestiunii de drept, Înalta Curte reține în prealabil că, deși ulterior sesizării au intervenit modificări și completări ale legii insolvenței, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 840 din 2 octombrie 2018, dispozițiile art. 102 alin. (1) teza I și teza a II-a au rămas neschimbate, păstrând aceeași formulare avută în vedere de instanța de trimitere.

69. Art. 102 alin. (1) teza I din Legea nr. 85/2014 stabilește expres că administratorul judiciar este cel care înregistrează creanțele salariale, înregistrare pe care o face din oficiu în baza evidențelor contabile ale debitoarei. Este o situație de excepție reglementată expres doar în privința creanțelor salariale.

70. În schimb, în privința celorlalți creditori, în timp ce prima teză a art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 se referă la "depunerea" cererii de admitere a creanțelor în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, teza a II-a a aceluiași text legal face mențiune despre "înregistrarea" acestor cereri într-un registru păstrat la grefa tribunalului.

71. Divergențele de interpretare apărute în practică au fost generate de faptul că legea nu indică în mod expres locul unde trebuie depuse cererile de admitere a creanțelor de către creditorii cu creanțe anterioare datei de deschidere a procedurii, alții decât salariații, și nici atribuția administratorului judiciar/lichidatorului de a prelua și înregistra aceste cereri, menționând doar limita de timp în care se depun declarațiile, precum și locul înregistrării acestora.

72. Cererea de creanță depusă în termenul fixat prin hotărârea de deschidere a procedurii și înregistrată la grefa tribunalului, fie de către creditor, personal sau prin reprezentant, fie de către administratorul judiciar, prin registratură, prin poștă sau prin alt mijloc prevăzut de lege, are drept efect dobândirea calității de creditor îndreptățit să participe la procedură.

73. Potrivit art. 5 alin. (1) pct. 19 din Legea nr. 85/2014, "creditor îndreptățit să participe la procedură este acel titular al unui drept de creanță asupra averii debitorului, care a înregistrat o cerere de înscriere a creanței, în urma admiterii căreia acesta dobândește drepturile și obligațiile reglementate de prezenta lege pentru fiecare stadiu al procedurii. Calitatea de creditor încetează ca urmare a neînscrierii sau a înlăturării din tabelele creditorilor întocmite succesiv în procedură, precum și prin închiderea procedurii; au calitatea de creditor, fără a depune personal declarațiile de creanță, salariații debitorului".

74. Așadar, una dintre condițiile necesare pentru dobândirea calității de creditor îndreptățit să participe la procedura insolvenței, cu toate drepturile și obligațiile aferente, este înregistrarea unei cereri de admitere a creanțelor la grefa tribunalului. În mod similar, art. 102 alin. (9) din Legea nr. 85/2014 prevede că toate creanțele prezentate a fi admise și înregistrate la grefa tribunalului vor fi prezumate valabile și corecte dacă nu sunt contestate de către debitor, administratorul judiciar sau creditor.

75. De la data înregistrării în registrul de creanțe, cererea dobândește dată certă, putându-se stabili dacă a fost depusă în termenul stabilit prin hotărârea de deschidere a procedurii, fără administrarea altor probe și fără concursul altor participanți la procedură.

76. Chestiunea de drept generată de interpretarea diferită a prevederilor art. 102 alin. (1) primele două teze din Legea nr. 85/2014 vizează situația depunerii cererilor de creanțe numai la

administratorul judiciar în termenul stabilit prin hotărârea de deschidere a procedurii și înregistrării acestora la tribunal cu depășirea limitei de timp anterior menționate. S-a pus problema dacă în această situație operează sancțiunea decăderii prevăzută de art. 114 din Legea nr. 85/2014.

77. Pentru lămurirea acestei chestiuni de drept trebuie pornit de la caracterele cererii de admitere a creanțelor. Aceasta din urmă îmbracă forma unei cereri de chemare în judecată cuprinzând, în special, elementele prevăzute de art. 104 din Legea nr. 85/2014.

78. În privința elementelor extrinseci ale cererii, cum ar fi locul depunerii, deși legea insolvenței nu prevede expres, devin aplicabile prevederile art. 342 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, conform cărora "Dispozițiile prezentei legi se completează, în măsura în care nu contravin, cu cele ale Codului de procedură civilă și ale Codului civil". Astfel, în temeiul normei generale prevăzute la art. 199 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care se aplică în completare, cererea de admitere a creanțelor, depusă personal sau prin reprezentant, sosită prin poștă, curier, fax sau scanată și transmisă prin poștă electronică ori prin înscris în formă electronică, se înregistrează și primește dată certă prin aplicarea ștampilei de intrare la registratura tribunalului.

79. De asemenea, potrivit art. 94 alin. (1) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, "Actele de sesizare a instanței depuse personal sau prin reprezentant, sosite prin poștă, curier ori fax sau în orice alt mod prevăzut de lege, se depun la registratură, unde, în aceeași zi, după stabilirea obiectului cauzei, primesc, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, dată certă și număr din aplicația ECRIS".

80. Ca orice cerere adresată instanțelor judecătorești, cererea de admitere a creanțelor va fi considerată ca făcută în termen, în condițiile art. 183 din Codul de procedură civilă, dacă a fost depusă înăuntrul termenului fixat în hotărârea de deschidere a procedurii, la poștă, servicii specializate de curierat, unități militare sau locuri de deținere. În mod similar, în privința cererii de admitere a creanțelor este aplicabilă repunerea în termen reglementată de art. 186 din Codul de procedură civilă.

81. În concluzie, întrucât este o cerere în justiție, incidentală, formulată în cadrul unei proceduri de insolvență, cererea de admitere a creanțelor trebuie să fie depusă la tribunal în termenul prevăzut de lege. Momentul înregistrării cererii coincide cu cel al depunerii în cazul prezentării creditorului sau reprezentantului acestuia la registratura tribunalului și diferă în cazul depunerii cererii prin poștă, curier ori fax sau în orice alt mod special prevăzut de lege.

82. Administratorul judiciar nu acționează ca un mandatar al creditorilor, ci este, alături de instanțele judecătorești, judecătorul-sindic și lichidatorul judiciar, un organ care aplică procedura și care trebuie să asigure efectuarea cu celeritate a actelor și operațiunilor prevăzute de Legea nr. 85/2014. Art. 58 din Legea nr. 85/2014 stabilește principalele atribuții ale administratorului judiciar, printre acestea neregăsindu-se primirea declarațiilor de creanță și înregistrarea acestora la tribunal.

83. În situația depunerii cererii de admitere a creanțelor numai la administratorul judiciar, deși legea nu prevede în sarcina acestuia o obligație sub acest aspect, este posibil ca administratorul judiciar să înainteze cererea către tribunal pentru înregistrare în registrul de creanțe. În acest caz, pentru a fi considerată în termen, cererea de creanțe trebuie înregistrată la tribunal în termenul fixat în hotărârea de deschidere a procedurii.

84. Depunerea cererii de admitere a creanțelor la administratorul judiciar are doar rolul de informare a acestuia, facilitând verificarea creanțelor cu celeritate, însă nu suplinește obligația creditorilor de a depune cererile la tribunal.

85. În sprijinul acestei interpretări sunt și prevederile art. 3 cu raportare la anexa nr. 3.3 - Notificare privind deschiderea procedurii insolvenței, din Ordinul ministrului justiției nr. 1.692/C/2006. Astfel, potrivit conținutului-cadru al notificării privind deschiderea procedurii insolvenței, la secțiunea "Informații suplimentare", se precizează că: "Cererea de înscriere a creanței și documentele care o însoțesc vor fi depuse la dosar sau transmise prin poștă pe adresa instanței, în dublu exemplar, unul pentru a fi comunicat administratorului judiciar și unul pentru a

rămâne la dosar, cu mențiunea că exemplarul pentru administratorul judiciar poate fi comunicat în mod direct acestuia, prin poștă".

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 2.168/88/2016/a1 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 102 alin. (1) teza I și a II-a din Legea nr. 85/2014, cererile de admitere a creanțelor, formulate de creditorii cu creanțe anterioare datei de deschidere a procedurii, alții decât salariații, trebuie să fie depuse la tribunal în termenul fixat prin hotărârea de deschidere a procedurii și înregistrate într-un registru care se va păstra la grefa tribunalului.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 octombrie 2018.

PREȘEDINTELE SECȚIEI A II-A CIVILE

EUGENIA VOICHECI

Magistrat-asistent,

Ileana Peligrad